

SZÉKELY HIRLAP

POLITIKAI S VEGYESTARTALMU KÖZLÖNY.

KIADÓ-HIVATAL:
Az ev. ref. főiskola nyomdájában.
SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:
NAGY-KÖZ ELEJE.

Hirdetési ár: Három hasábos garmond sorért, először 8 kr., másodszor 7 kr., harmadszor 6 kr., s minden hirdetésért 30 kr. o. é. bélyegdíj — Három hasábos nyilttéri sorért 20 kr. o. é.
Az előfizetési és hirdetési pénzek a kiadó-hivatalhoz, dolgozatok és nyilttéri közlések a szerkesztőséghez intézendők.

Megjelenik e lap minden szerdán és szombaton, reggel, NAGY FÉLIVEN.
ELŐFIZETÉSI ÁR:
Negyedévre 1 frt 30 kr.
Félévre 2 .. 50 ..

Nyilt levél a szerkesztőhöz.

A baloldali lapokat olvasva: egyet, mint érdemet, megtagadnom tőlök lehetetlen. A pártfegyelem sokkal nagyobb náluk, mint nálunk. Igaz ugyan, hogy a kisebbségnek mindig megvan az az előnye a többség fölött, hogy külsőleg is kényszerítve van az összetartásra — példa rá Izrael nemzete — mindazáltal, ebben az egyben, követendő példányul szolgálhatnának más pártoknak is. Ime, ott van a pesti baloldali egyesülés kísérlete, melyet ön becses lapja is, tisztelt szerkesztő úr, említett, s mely bár egy nagy fiascoval végződött, de mégis okulhatnánk, legalább a törekvésből, mi is.

Pártunk, talán, mert többségben van s így elbizakodott, nem tudja eléggé méltányolni az összetartás előnyét, s innen vélem kimagyarázhatni azt is, hogy sokszor ott is késedelmeskedő, hol a percek is számítanak, míg máskor ott túlbuzgó, hol éppen kevesebb erőfeszítés volna helyén, az igen sok éppen úgy árrhatván, mint az igen kevés.

Éppen ezért megdöbbenve olvasom én becses lapjának 6-dik számában, hogy a marosszéki Deák-párti értekezlet az érdekekben megőszült, hazaszerzte tisztelt alkotmánybajnokot, kipróbált tántoríthatlan honfűségét annyiszor s oly fényesen tanúsított legidősebb gróf Teleky Domokost, nem mint a multkor az alsó-, hanem — nem tudom, mi okon — a felsőkerületben kívánja, mint követjelöltet fölléptetni. Azon nevek, melyek a Deák-párti bizottmány szép koszoruját képezik, bár elég kezességül szolgálnak nekünk az ügyek érdeknélküli, tiszta elintézése felől: mindazáltal nem tehetem, hogy a mi szívemen fekszik, itt, a nyilvánosság terén is, leplezetlenül föl ne tárjam.

Elismerem ugyan, hogy a párt érdeke megkövetelheti minden egyes tagtól, hogy egyéni hajlamait az összes szükségének alárendelje; s annak idejében, a mi csekély erőmtől telik, magam sem fogok késni, hogy a törvény korlátain belől, megtegyem mindazt, mi a pártfegyelem szempontjából megteendő lesz: azonban engedtessek meg nekem, mint egyszerű választó-polgárnak, hogy megkérdezhessem: melyek azon szempontok, a mik a pártot, avagy a nemes grófot arra indíták, hogy e kerület-csere megtéessék. Avagy méltatlannak mutatta-e magát az alsókerület arra, hogy egy Teleky Domokos által képviseltessék? s éppen Teleky Domokos személye-e az, melylyel kísérleteket kell tenni, ha a kísérletnek szüksége beállott volna,

— mit azonban, a mennyire — mint távol lakó — sejthetem, alig hihetnék.

Ime, a baloldali lapok sorra adják az útastításokat a választóknak, melyek szerint a bekövetkezendő választásoknál el kell járniok, — nem gondolnám tehát, hogy öntől t. szerkesztő ur, igen sokat kívánnék, midőn sokunk megnyugtatóására e sorok közreadását*) kérem öntől, a kikülönbözik vagyok stb.

Egy alsókerületi.

Apró puskatűz.

(*) Egy heti ígéretés, két hetiké-szüldés után a „Magyar Polgár“ (Mő-je) azon háládatlan munkához fog, hogy „Tisza Lászlónak a jobb oldal soraiban élénk mozgást s türelmetlen nyugtalanságot előidéző beszédét“ igazolja. E czélból kiválogatja január 9-diki erre vonatkozó cikkünk azon pontjait, melyekre bir ilyen-olyan megjegyzéseket tenni s egész diadalérettel mutatja ki, hogy, ha nem is éppen Tisza László, de a baloldal mindenesetre arra van hivatva, hogy megbuktassa: „a közönségi basison álló Festetich-minisztériumot.“

Ugy hiszszük, addig még sok viz lefoly a Tiszán, időtöltés kedvéért azonban vegyük rendre ezeket a sokáig készült argumentumokat s lássuk, erősebbek-e valamivel a baloldal szokott érveinél?

Monsieur (Mő.) is, éppen, mint T. L., fönttartja „az absolutum elveit“ a baloldal számára, a jobboldalnak átengedvén „a politikai elveket“, melyek szerént az oppor-tunitás elvei. Egy kis időkülönbség megadja a feleletet monsieur (Mő.)-nek. Igen is, míg a jogainkat kétségbevonó hatalommal állottunk szemben, nem kérhettünk egyebet, mint azt, hogy: quid juris? Addig szóba sem állhattunk, míg jogaink, melyek lezároltattak, rendelkezésünkre nem bocsátattak ismét. De mihelyt ezeket visszakaptuk; mihelyt magunk intézhetjük magunk dolgainkat! természetesen, hogy az a kérdés már most: quid consilii? még csak az kellene, hogy mi is kövessük a baloldal eljárását, mely ráfekszik a corpus jurisra s nagyokat alszik rajta. Természetesen, hogy ezidő szerint — nagyobb szerencsére! — a jobboldal belátására lévén bizva a haza politikai ügyei: „a politika elvei“ szerént igazítja el azokat, — míg a baloldal, a makranczos gyerek módjára még

akkor is rázza a fejét, mikor a vita kérdése rég el van döntve.

Csak az a kis különbség van köztök s köztünk, hogy ők még mindig azt hiszik, hogy boldogult Lusztkandl-lel állanak szemben, míg mi érezzük azon helyzet fölemelő voltát, midőn egy ország törvényes képviselte az ünnepélyes esküt letett koronás királylyal — nem szemben áll, hanem, egy nagy czélra törőleg, kézenfogva halad!

Magyarország önkormányzati jogának tényleges élvezetében van ma s így éppen akkor tenne helytelenül, ha tekintetbe nem venné a körülményeket, a viszonyokat, a politikai összeköttetéseket, az előzményeket, melyek a jelen állapotokat megteremtették.

Ennyit a kiindulási pontra nézve, melyből önkényt folynak a consequentiák.

Szemünkre vetik, hogy föladtuk a második fölizrat azon pontjait, melyek önálló had- és pénzügyet követeltek, mit a 48-diki törvények félremagyarázhatlan hangsúllyal postuláltak. Ha nem készült volna oly soká monsieur (Mő.) cikke: azt mondanók, hogy még a tavaly irták, de sehogy sem tudjuk érteni, hogy az, ki a tényeket eltagadni nem akarja: miként beszélhet így a honvédelmi törvény szentesítése után? Avagy nem több-e a 68-ki honvédelmi törvény a 48-kinál? S éppen így áll a dolog a pénzügyre nézve is. Magyarország törvényes képviselte megszavaz — a mihez talán csak van joga? vagy már (Mő.) is coordinálja magát az országgyűléssel? — 30 százalékot a közös hadsereg költségeire, éppen úgy, mint megszavaz 50,000 forintot a pesti egyetem segélyezésére, — mert meg van győződve, hogy valamint az egyetem nélkül az ország tudományossága, éppen úgy a közös hadsereg nélkül az ország biztonsága meg nem állhat — s ezen politikai meggyőződését érvényesíteni joga ne lenne? Sőt éppen kötelessége azt a politikát követni, mely — meggyőződése szerint — legbiztosabb garanciát nyújt az ország fönmaradására, előhaladására. Éppen azon jogalapon tette ezt, melyet feliratai által visszaküzdött, s ha most a baloldal e jogát kétségbe vonja: maga állott be Lusztkandlnak, maga támadja meg az alkotmányosság alapelvét.

Ezek után aztán ne vegye nekünk rossz néven monsieur (Mő.), ha meg nem tartóztathatjuk magunkat a mosolygástól, midőn úgy méltóztatik tréfálni, hogy Tisza Lászlót oda állítja élénk s rámutat, mint az igazi Deák Ferenczre, míg Deák Ferencz nem egyéb,

*) Közreadjuk, bár czálal egészen reánk hármlik a felelősség, a cikk névtelenül küldtén be hozzánk. Kérjük tehát a beküldőt, hogy nevezze meg magát — a szerkesztői magántudósítás végett.

mint egy köpenyforgató, elvét cserbenhagyó nem tudom ki. A baloldal az igazi Deák-párt, a jobboldal pedig nem más, mint a mester nevére esküvő tömeg!!! Ennél a három felkiáltó-jelnél mást nem tudunk rá mondani.

S még egy furcsaság van ebben az erdélyi lapszemlében. Az t. i., hogy a mit a baloldal eddig lámpással keresett, ötször, hatszor nekifogott s mindig re ifecta ment széjjel: azt most (Mő.) megtalálta — programot a baloldal számára. Oh te szegény Ghyczy és még szegényebb Tisza (t. i. Kálmán és nem László): miért nem zárando-koltok el kincses Kolozsvár várossába, K. Papp Miklós irodájába s ott is monsieur (Mő.) urhoz, ime ő ad néktek programot: ott van készen a második folirat. E szerint tehát 69-ből menjünk vissza 1862-be; töröljük el mindazt, a mi azóta történt; minisztériumot, koronázást, Horvátországgal való kibékülést, Fiumé visszacsatolását, uniót, népi iskolai törvényt, honvédséget stb, majd a baloldal jobbat s többet csinál meg számunkra. A bizony jó lesz.

Ő majd nem visz be minket erővel a delegatioba (a mely nem lesz, a közös ügyek, mint maguk javasolták, abszolutistice a fejedelem által döntetvén el) csak azért, hogy erővel ki is dobhasson belőle, mint most utólagosan állittatik (mondani szabad...) a baloldal részéről, hogy a jobboldal így tett volna vele. De hiába, ily állításra van szükség, hogy T. L. logikátlansága valamennyire elsimittassék.

TÁRCSA.

A Székelyföld leírása.

történelmi, régészeti, természetrajzi s népismei szempontból. Ira Orbán Balázs. Első Udvarhelyszék ismertetését tartalmazó kötet.

(Pest, 1868. Ráth Mór bizománya).

A Nyikó-melléki székely lakadalom.

A nász népe.

Mire a leányos ház úgynevezett szószólója felel:

„Istené a szállás, kedves atyámiai! jóllehet nem tudjuk, hogy kegyelmetek mi járásbeli emberek, de úgy látszik, hogy nem járnak rosszban; azért csak tessék bejönni, és megtelepedni mi nálunk.“

Ezzel egy kis búcsuvétel után az előköszönők a várakozó násznéphez visszatérnek, s azzal együtt bemennek a kért és megnyert szállásra. Ekkor a násznép szószólója a háznál levőket így köszönti.

„Szerencsés jó napot kívánunk kegyelmeiteknek! Örvendünk, hogy egészségben láthatjuk mindnyájokat. Az Isten mostani fáradozásunkat tegye szerencsésé.“

Ezt a beköszöntést a ház szószólója fogadja ahoz találó felelettel.

Az érkeztek megtelepedtével a vőlegény szószólója elő áll, felhívja a menyasszonyos ház megbízottját teendőik végzésére, a házasságról való ilyen forma hosszabb, rövidebb mondókával.

„Kedves násznagy uram! Tudva lévő dolog, a mint az ur Isten is mondotta, hogy nem jó az embernek egyedül lenni. Tetszett azért az Istennek, hogy nekie társat teremtsen; teremtetts is, adván a férfi mellé az asszonyt. A mi kedves ifju atyánkfia N. N. is látván, hogy egyedül lenni milyen rossz, társat keresett magának, a kité fel is talált ez előtt kevés idővel ezen becsületes háznál, ez háznak N. N. nevű hajadonát

Csodálatos, hogy ez állítás sem akkor, mikor a delegatioba bementek (= takaróul engedték magukat fölhasználtatni), sem mikor indokolatlanul kiléptek belőle, eszökbe nem jutott. Szerencse, hogy itt van (Mő.), ki ezt is kitalálta helyettök, mint a programot!

Befejezésül idézem monsieur (Mő.) vég-szavait.

„Lám, lám édes nyilas ur, Tisza László beszéde helyett csak bakot lőtt ön —“

Mi sem akartunk mást, — sőt most: egy ütésre két legyet.

Adatok Marosszék közlekedési ügyeihez.

Darab idő óta gyakrabban volt alkalmam Marosszék országos érdekű főbb vonalain utazni, s az az élénk sürgés-forgás, tevékenység, melyet a szék közvetlen kezelése alatt álló vonalokon tapasztaltam, igen kellemesen lepett meg, s úgy találtam, hogy az igen előnyösen üt el a szomszéd törvényhatóságok némelyikének álmos, csiga lassúsága, hanyag útmunkáitól. — A főbbvonalak néhány héttel ezelőtt még szabályos alaku kavicsalmokkal voltak sűrűn szegélyezve (most már elterítve) és pedig nem ama hagyományos föld- homok- és sárral kevert s épen nem normális nagyságú kövegyülettől, mely inkább megbetegíti, mint gyógyítja az útnak testét, — hanem jól megválasztott és nagyobb részt tisztított kavicsból álló csinos prismákkal, melyek mind megannyi emlékeztető jelek ama közigazgatási tisztviselők buzgalmára, kiknek a nagy közönység ez eredményt köszönheti; s ha ezek közt alkirálybíró m. Bothos Kálmán urat s a székeknek alig egy éve óta szolgáló fiatal, de már is közelismerést kivívott mérnökét, t. Kiss Gyula urat első sorban emlitem, azt hiszem, hogy az igazság és méltányosság határai közt maradtam.

Legyen szabad ezúttal tájékozásul Erdély-

feleségül igérvén neki a szerető szülők, s a mi vőlegényünk velünk — s tiszteletes papjával és mesterével — való idejövetele is azért történt, hogy választottját számára magunkkal vigyük, kit is azért szépen kérünk kegyelmeitektől.“

Erre a válasz:

„Mi is úgy tudjuk kedves atyámiai! hogy a házasságot a férfi és asszony közt az Isten azért szerette, mert nem jó az embernek egyedül lenni, s ha az ur Istennek úgy tetszett, hogy vőlegény uram ő kegyelme ezen becsületes háznál találja fel házas társát, nem is tagadjuk meg.“

A menyasszony előmutatás egy kis mulatós jelenet után történik meg, t. i. a menyasszony helyett elővezetnek valamely öreg asszonyt vagy éppen rúnyomorék nőszemélyt, mondván: „Itten vagyon kiért kegyelmeitek jöttek.“

Mire azok felelnek:

„Becsüljük ő kegyelmét is, de nem talál minket akár elől akár hátul vizsgáljuk, nem nekünk való, más kell nekünk“ s más tréfás megjegyzések mik közkedélyességet s jókedvet derítenek.

Még egy-két más személynek hasonló módon való elővezetése után csakugyan előhozzák a menyasszonyt, ki az ezelőtt szokásos diszpárta helyett most szalagokból és leginkább fejér virágokból készült koszorút hord fején, s kit midőn a kérők meglátnak, kiáltják: „Ez a mienk!“ Mire a vőlegény elibe lépven megszólal a méla bú, később vigra forduló zene, s a vőlegény választottjával eljárja a menyasszonyi táncot, s rövid mulatozás után, a pap többnyire ott lévén, megtörténik az eskü.

Ez alatt a menyasszony háznál lévő és az oda mentek azzal mulatják magokat, hogy azok ezeknek kerékszegeiket észrevétlenül kivesszik, hogy az elinduláskor kerekök kiessék, mi ha a szekér őrzők jól nem vigyáznak, meg is történik; de azok ilyenkor nagyon éberek, s viszont ha ők is a menyasszonyi ház udvarán valami haszonra való előtalálnak, például székot, nyársat, szitát stb. felpakolják, sőt ha a háziak észre nem veszik el is viszik, vagy csak váltásért adják ki.

rési közlekedési ügyeinkhez, a Marosszék területét különböző irányban átmetsző, országos érdekű közlekedési vonalokon múlt év folytán végrehajtott útmunkákat röviden elősorolnom:

I. Régi vonalak.

1. A balavásár paradjdi út, az államútból Balavásárnál kiágazva, mindenütt a Kis-Küküllő völgyén halad, Szovátán át Parajdig; 21,586 folyó öl hosszúságban.

2. A m.-vásárhely-parajdi út, mely Jedd, Kebele-Szt-Iván, Tompa stb. helységekön át vezet a Nyárad völgyébe, — Kibédnél szakad bele az 1-ső szám alatti vonalba, s a parajd-m.-vásárhelyi útnak tetemes rövidítésére szolgál; összesen 18,922 folyó öl hosszú.

3. A m.-vásárhely m.-bándi út, a Mezősegen át vonul Tordamegye széléig 10,694 folyó öl hosszúságban.

4. közsvényes-remete-parajdi út, 9813 folyó öl hosszúságban; — a Régen felőli Parajdra húzódó közlekedésnek könnyítése- és rövidítése.

Mind négy vonalon az évi szükséges földmunkák: az oldalsánczok kitakarítása, újabb feltöltések, útlezáratások (pl. Erdő-Szentgyörgynél) végrehajtottak; — s a két első vonal merőben, a harmadik részben, megkavicsoltatott.

(Vége köv.)

Választási mozgalmak.

Kolozsvár, jan. 24. Városunk választó polgárai ma délelőtt tisztelegtek, jelenleg itt mulató képviselőjüknél, gr. Mikónál. A nagy számmal összegyűlték nevében, kik közé sok egyszerű földmives vegyült, városunk derék polgármestere Filep Samu üdvözölte a köztisztviselőkben álló képviselőt. Kiemelte mindenekelőtt Kolozsvár polgárainak a fölötti örömet, hogy körükben láthatják azt a férfit, ki bizalmukat annyira kiérdemelte, s ki iránt e bizalom folyvást növekvőben van. Kifejezést adott továbbá azon méltánylatnak, melylyel e város választó polgárai képviselőjük önfeláldozása, politikai irányja s az országgyűlés majoritása és az abból alakult felelős kormány magatartása iránt viseltetnek. „Mi — ugymond

mely egymáson tett tréfákon aztán jókat nevetnek.

De csak hamar közügy veszi a figyelmet igénybe, mert a parafernum (hozomány) felpakolása kezdődik a fennleírt czifrán kiékesített szekerekre vagy szekerekre. Mit a búcsuzódás követ.

Ez most a legtöbb helyen csak egyszerűen néhány szóval történik, azonban ezelőtt mindenhol, s ma is néhol, versezzel s nagy teketóriával ment és megy végbe.

A távozásra kész leány előbb atyja keblére borul s síró, éneklő hangon ekként vesz búcsút

Kedves édes atyám! én búcsuzásomat,

Elsőbben is hozzád nyújtom én szavamát,

Mert te Isten után viselted gondomat,

S tudom sajnálod is tőled-válasomat.

Azért rád kívánom az Urnak áldását;

Szállítsa rád mint a bő viz-áradását;

S mikor elvégezed életed folyását,

Adja meg lelkednek örökös szállását.

Anyjától így:

Kedves szülő-anyám; már tehozzád térek,

Mig új szállásomra te-tőled elérek;

Áldást Istenemtől én te-rád kérek,

A kit én szívemből, szüntelen dicsérlek stb.

Ilyenformán búcsuzik testvéreitől, közeli rokonaitól, leány barátnéitól.

S megindul a násznép zene és sűrű pisztolydurrogások közt, s mikor visszaútnának felélt mintegy el mente, megáll, mire a már jókedvű férfiak megrohanják azt a szekeret, melyen a menyasszony s nagy nyoszolyó ülnek, megfogják, emelik, mások kiáltják „döjtsétek fel, ha meg nem váltját magokat“ ekkor a vagy nyoszolyó megváltja magát e czélra vitt pálinkával és mézes kalácsal, melyből a násznép, s a nézők is részesülnek.

Ezután a nászmenet győzelemről megtérő táborként folytonos vigadozások közt, győzelmi indulóval (mi rendszerint a Rákóczi induló) folytatja útját a vőlegényi házhoz.

— melegen fogadjuk mindazon üdvös törvényeket, melyekben hazánk jövő nagyságának magvait látjuk, és teljes reménnyel vagyunk az iránt, hogy ez alapon tovább építve Magyarország belső jóléte, külső függetlensége teljesebb fejlődést fog nyerni.

Kijelenté végül, hogy éppen ezért hiven ragaszkodnak a politikához, s mint ebben egyik főtenyezőt, üdvözlék képviselőjüket, s óhajtják, hogy e minőségben még sokáig üdvözölhessék.

A bizalom e világos jelei által meghatott képviselő rövid, lélekhez és szívhez szóló szavakban válaszolt. Hiszi, hogy e megtiszteltetés nem a minisztert, hanem egyedül a képviselőt, személyét illeti. Kimondhatatlanul örvend annak annál is inkább, mert azon város részéről jön, mely előtte legkedvesebb, mert itt élte le gondtalan fiatalságát, itt élvezte a férfikor örömeit s itt domborulnak szeretteinek sirhantjai is. Kiemelven végre, hogy Kolozsvár java a közhaza boldogságával együtt feküdt és fekszik szíven, s hogy ez csak is az országgyűlés többsége által eddig követett irányban érhető el, megköszöni az iránta ez alkalommal is tanúsított bizalmat, s igéri, hogy főtörekvése volt és lesz annak teljes mértékben kiérdemlése.

A beszédre keletkezett zajos éljenzés szüntével luth. lelkész id. Hincz György szólalt fel, kérven a megtiszteltet, hogy a képviselőiséget továbbra is vállalja el, mire ez kijelentvén, hogy Kolozsvárt képviselheti mindig szerencsésének tartja, a tisztelgők soraiban szünni nem akaró éljen keletkezett, s gr. Mikót, mint képviselőjüket, életetve oszlottak el.

VIDÉK.

Szekely-Udvarhely, 1869. januárban.

T. szerkesztő úr! Politikailag annyira zaklatott korunkban a socialis mozgalom sokkal kevesebb figyelemben részesülnek a nagy közönség részéről, mint érdemelnék; pedig nagy kérdés, hogy a társas műveltséget illetőleg, állunk-e csak azon fokon is, a melyen politikai érttség tekintetében? Részemről mindazokra nézve, kiket hivatásuk nem a politikai térre útál, közvetlen kötelességnek tartom, ha a socialis mezőre lépnek s itt fejtik ki a közügy érdekében azon buzgóságot, mely jelenben a politika futó homokján küzd s majdnem lázas nyugtalanságban tartja a kedélyeket.

Ha a t. szerkesztő ur véleményemnek helyet ad, rajtunk ne muljék a közönség méltánylását és pártoló figyelmét koronként felhívni a Székelyföld egyes helyein felmerülő socialis mozzanatok és vívmányok érdekében.

Január 20-kára hivta össze a szétküldött program a résztvevő közönséget, egy hangverseny meghallgatására, melyet a szekelyudvarhelyi dalárda, meghozatott zongorája költségeinek fedésére rendezett.

A dalárda eszméje nálunk még — ugyszólván — új; a társasélet különböző rétegeiben élőket összehozni, érzelmeiket a dal harmoniájában egyesíteni mi még csak most kezdjük. Pedig a művelt külföld példái bizonyossága szerint, semmi sem alkalmasabb ledönteni azon hagyományos választalakat, melyek az embert az embertől elválasztották, mint a művészet s azok közt különösen a zene hatalma, hol az önértékek dissonans hangjainak helye nincs.

Ezért üdvözlöm én ama programot, mely hirdeté, hogy megindultunk haladni e téren is. És valóban, a mennyire kedvesen lepett meg a kezdet nehézségeivel küzdő társaság működésének a hangversenyen bemutatott szép eredménye, annyira megörvendeztetett azon nagy részvét, melyben a nagy közönség a dalárdát keletkezése óta részesítette.

A hangverseny estéje előtt több nappal, minden ülő- és állóhely el volt kelve s még kétannyi is elkelt volna, ha a terem nagysága engedi. E nagy részvéttel szemben, a dalárda kötelességének tartá a hangversenyt másnap ismételni, — s hasonló szép sikerrel.

E lapok tere, sem a hangverseny egész műsorozatát, sem az 50—60 tagból álló működők névsorát adnom nem engedi meg; amabból a kedves népdalok s magánénekek mellett névszerint megemlítem a „Nabucodonozor“ operából előadott imát, melyet zenekarkisérlettel, műkedvelőkkel együtt, az egész dalárda énekelt, — a működők közül pedig kik mindnyájan elismerést érdemelnek, kiemelem mindnyájokért képviselő-

jüket, t. buzgó karmesterünket Gyertyámfy István tanár urat, ki oly önzetlen áldozatkészséget és buzgalmat fejtett a dalárda életében hogy ha a közönség részéről is oly mérvű lesz a méltánylás a részvét, akkor társaséletünk ez új mozzanatának nem csupán az újdonság ingere adott lendületet, hanem állandó életet biztosít az, hogy városunk és vidékének értelmisége socialis életünk reformjainak s művészet terén előbbhaladásunknak szükségességéről meg van győződve.

L. C.

Külpolitikai szemle.

Maros-Vásárhely, 1869. jan. 28.

KELETI ÜGYEK. A konferencia bevégezte munkáját, — a végleges elhatározás azonban csak akkor fog megtörténni, ha Görögország felelete a konferencia távsürgönyére beérkezendett. Nem ringattuk rózsás reményeken magunkat megkezdődésekor s vége sem hangol fentebb. Egész működése ennyiben foglalható össze: „nesze semmi, fogd meg jól.“ A török-görög fegyverkezések folyton folynak. A görögök különösen lelkesültek. Közlebebről a muszka fővárosban is felszólítások keringtek — melyek a muszkákat saját érdekeik megóvása végett, a görög felkelésben való részvételre hívják. E proklamatiokat természetesen elkobozták, annyit azonban bizonyítanak, hogy a muszkák is kezdenek fogékonyok lenni a világosság iránt, hanem saját szükségéből, legalább külbenyomások után. Pétervárott lakó görögök tetemes pénzüsségeket küldöttek Athenébe.

Legujabban Galaczban tetemes rozskészletet vásároltak össze az orosz kormány megbízásából.

ANGOLORSZÁG politikai világában főfigyelmet jelenleg azon törvényszéki vizsgálatok foglalják el, a melyek választásoknál előfordult vesztegetésekre vonatkoznak. Ily vesztegetések több helyt fordultak elő, különösen Norwich városban. Egyéb nevezetes esemény e napokban nem történt. A minisztérium kiadásaiiban, a gazdálkodás mindenütt látható. A tengerészet költségvetése is levonást szenvedett.

FRANCZIAORSZÁG. A „Kék“ könyv megjelent. Tartalma leginkább görög-török-oláh viszonyokra vonatkozik s a római kérdés tárgyalását foglalja magában. Általában két főrészből áll. Egyik bel-, másik külviszonyokkal foglalkozik. Az első részből megemlítjük a következő adatokat: az activ hadsereg létszáma 1868-ban december 1-én volt Franciaországban: 378,850; Algirban 64,531; Rómában 5,328; össz. 448,711. Tartalék, ugyanakkor: 198,546; mozgó nemzetőrség 381,723; s így az ország összes ereje 1 millió felül áll. A hajóhad, ugyancsak az irt időben állott: 430 hajóból, ezek között 331 gőzös, 99 vitorlás.

SPANYOLORSZÁGBAN a cortes választások végbementek. Minő eredménnyel, még nem lehet tudni. Annyi tény: hogy Saragossa-, Barcelona-, Alicante- és Szevillában a köztársaságiak győztek. A trónjelöltek kérdése egyre nagyobb bonyodalmak közé jut. Eddig előtérben Montpensier heczeg s az aostai herczeg vannak. Prim az első mellett áll, remélve, hogy általa a hadserget erősebb lábra helyezheti.

BELGIUMBÓL kellemetlen hír futotta át Európát. A trónörökös, a sokat szenvedett szende gyermek meghalt. A belga népet s különösen a királyi családot e hír nagy szomorúsággal töltötte el.

SVÉD- és NORVÉGORSZÁG, országgyűlését folyó hó 18-kán nyitotta meg, a svéd király különösen a békés viszonyokat hangsúlyozta s megígérte: hogy a két ország uniojára s a hadsereg szervezésére nézve, törvényjavaslatot terjeszt a ház elé.

VEGYES.

* Gy.-Fehérvárról írják január 25-kéről. Tegnap este nagy feltűnést okozott 14 köcsökalapos idegen, kik az estéli vonattal érkeztek. Mint később megtudtuk ezen urak, angolok s a gyulafehérvár-marosvásárhelyi vasút felvételére érkeztek. Mint biztos értesülsből tudjuk, a vasút továbbépítése M.-Vásárhely felé már márcziusban kezdetét veszi. Lesz tehát mégis vasútnk.

* Kolozsvári levelezőnk írja, hogy a „Magyar Pogár“ egyik tehetséges tagja, ki mint a baloldal utazó kortese ismeretes, Alsó Fehérbe rándul, hogy ott a román intelligencia közül felléptetendő baloldali követ-jelöltek érdekében megtegye a megteendőket. — E hírünk, különben, még megerősítésre vár.

* A nagyszebeni távirdahivatal 1868-ban 79511 drb távsürgönyt kezelt, míg 1867-ben 73134-et, s e szerint 6277-tel többet, mint a megelőzőt évben. 1868-ban, átlagosan 12 hivatalnokot és 3 küldönczöt foglalkoztatott.

(—sz.) „A Magyar Polgár“ furesájának. A maroszéki jobboldal azért nem fogadta el Berzenczey ajánlatát, az egy választókerületre nézve, mert a távolfekvő helyekről terhes lett volna a választóknak mind M. Vásárhelyre vándorolni. Ez az ok Kolozsvárt nem szólhatott a két választó-kerület mellett. Különben a jobboldalnak mindig van oka kételkedni azon indítvány helyességében, mit a baloldal teszen (timeo Danaos...) az előzmények folytán. — Tehát a „M. P.“ is cserben hagyja Berzenczeyt? Ugy látszik szelét vette az idők változásának... Eszerént a „Sz. H.“ nyilasa még is odatalált, a hova ezélt...

* A január 28-ki heti vásár népes volt; gabona sok, nyomott áron kelt. Legszebb tisztabúza (erdélyi véka) 1.20. Közepesztisza 1 frt. Tavaszabúza, nagyon szép 90 kr. Kétszeres 80 kr. Törökbúza sok, 47 kr. Rozs sok és szép, 60 kr. Alakor sok, nem kelendő, 20 kr. Zab nagyon sok, 35 kr. Kendermag kevés, 1.10. Büköny egészen hiányzott, pedig keresett ezikk, a tiszta elkél 1 frton. Paszuly, szép fehér, sok, 75 kr. Egy véka murek 18 kr. Egy csomó perezerselyem 2 kr. Egy középnyag czeller 3 kr. Egy véka pityóka, bővön, 27 kr. Egy pár szép csirke, nyári 1.10. Egy tyúk 40 kr. Egy bakk pulyka rüdegen 2 frt. Egy nőtén pulyka 1.20. Egy hizott lúd 2 frt. Egy nyul 80 kr. Tojának dbja 1 kr. Egy 5 hetes borjas, tejelő tehén 100 frt. Egy öl száraz tűzi vámfá 18 frt. Egy font marhahús 18 kr. — Jegyzet: a rendőrség a hidak között megnézhetné, hogy a heti vásár napján délelőtt nem lehet járnai, a szekerek három-négy renddel elfogják az utat

Az erdélyi királyi ítélő táblánál,

ezen és a jövő héten a következő ügyek lettek előadásra kitűve.

I. Az első osztályban.

Előadó k. táb. ülnök, Moga Dejmeter által előadatnak:

Bartha Gergelynek gróf Haller József elleni 467 frt 45 kr iránti ügye. Madaras Sándornak Kis Mihályné e. biztosítás i. ü. Gyárfás Lottinak Szőcs Dániel e. 50 frt i. ügye. Fülöp Andrásnak Veszprémi Rákhel e. 27 frt i. ügye. Bakcsi Dánielnének Demeter Károly e. 380 frt i. ügye. Balási Lajosnak Kőcsőfán Konstantin e. 40 frt i. ügye. Pap Juonnak Hersch Zelnigé e. 45 frt 21 kr. i. ügye. Burnáz Ferencnek Simó Sándor e. 180 frt i. ügye. Tódor Gergelynek Biró István e. végrendelet megsemmisítése i. pere. Török Sámuelnek Szájdél János e. zálogkiváltás i. ügye.

Előadó k. táb. ülnök, Bodolla János által:

Kopó Jánosnak Nénét Antal e. költségtörvényesítés i. ügye. Marusán Vaszilikanak Szabó Gergely e. birtokhaborításos ügye. Kászoni Sándornak Hirsch Devel elleni végrehajtásos ü. Kir. kincstárnak Csanádi József e. végrehajtásos ügye. Mogusán Györgynek Muntyán Ale a e. bérletfelmondás i. ügye. Lázár Alajosnak Mandula József e. előjegyzés feletti ügye. Kuzon Ferencnek Kuzon János e. gondnoksági ügye. Mayer Ignácznak gróf Kornis Gáspár e. szerződési ügye. Butak Istvánnak Vida Elek e. letéti ügye. Simon Jánosnak Dimper Petrn e. végrehajtásos ügye. Nagy Samunek Bogotár Ferenc e. végrehajtásos ügye. Burghard Antalnak Tellmann Katalin e. adósságos ügye. Krasznai Páluk Kusztoz Andrásné e. vételár megfizetése i. ügye. Dengelezi Mihálynénak Szaai Emilia e. kiszakasztatás i. ügye. Eperjesi Lászlónak László Sámuel e. adósságos ügye Puskas Jánosnak Oroszhegy községe e. kártérítés i. ügye. Bodor Károlynak Blau József e. haszonbér feletti ügye. Lukács Juliánnának Albert Sándor e. adósságos ügye. Halmi Ferencnek Ursich Sándor e. adósságos ügye. Nikolozan Vaszinak Tsikisan Kosztán e. bérletfelmondás i. ügye. Kondrai Istvánnak Farkas Imréné e. váltó ügye. Geyer Józsefnek Simon Miklós e. váltó ügye. Mihály Ferencnek Márk Samu e. váltó ügye. Bauer Léninek Csepes József e. váltó ügye. Slavnik Jánosnak Hirsch János e. váltó ügye.

Előadó ülnök Ferencz Károly által:

Gróf Mikó Imrének Szimlinesán Juon e. végrehajtásos ügye. Bisztrai Czerán Tódor hagyaték ügye. Az erdőségi kincstárnak Turduj George e. kártérítési ügye. Haltrich Jánosnak Szentkirályi Sándorné e. végrehajtásos ügye. Bajbaki testvéreknek Flóra Kristóf e. végrehaj-

tasos ügye. Vassling községének Segesvár város községe c. végrehajtásos ü. Csere Józsefnek Csere Samu e. birtokh. ü. Kantor Kriszbinának Gärtner János hagyatékára elleni végreh. ü. Barts Ferencnek Malasz Albert elleni tilalmi ü. Czintea Juonnak Perzsány községe c. szolgálatdíj iránti pere. Mészáros Lászlónak Tiboldi Pálné hagyatékára c. 160 frt iránti pere. A k.-fehérvári papnövelőnek gr. Bethlen Pal csödtömege c. zálogkiv. feletti ü. Kohn Ilyének Brosz Károly c. 1121 frt 29 kr. i. ügye. Klemens Jánosnak Dindár Czecczilia elleni kártérítési p. Gálfi Móze-nek Nagy Elek és társai c. 107 frt 50 kr. i. ügye.

II. A második osztályban.

Előadó k. táb. ülnök Pap Máté által:

Kerekes Jakobnak Rád Madriána c. 30 frt i. ü. Marosán Jánosnak Merisán Jakab és társa elleni kártérítés feletti ügye. Barabás Annának Barabás Károly c. végrendelet érvénytelenítés feletti pere. Moldován Györgynek Sorgyás Juon c. bh. ü. Kése Györgynek Kése György hagyatékára c. ü. Márian Gavrilának Márian Dumitru c. bh. keresete. Sombori Eleknek Márk István c. bh. ü. Schmidt Jánosnak Imre Elek elleni 840 frt iránti ü. Fonó Pálnak Ferencz Mihály elleni bh. ü. Szebeni v. Farkas Péternek Szebeni Kata és társai c. visszahelyezési ügye.

Előadó k. táb. ülnök Gál Lajos által.

Hoffinger Mártonnak hagyatéki ügye. Egyed Kallinnak betáblázási ügye. Csuriéan Jánosnak Kramba Gavrilla c. 187 frt i. ü. Hirsch Ignácnek Szél Pista c. birtokh. ügye. Nagy Józsefnek Bácsi Katalin elleni végrehajtásos ü. Sut Mihályak Bándi József c. bh. ügye. Dávid Mártonnak Mihály Stefan c. 306 frt 43 kr. iránti ü. Tannenhaus Iszaelnek Lörinczi József c. 2620 frt i. ü. Weis Adolfnak Onika Gavrilla c. 54 frt 26 kr. iránti ü. Varju Imrénének Boér Elekné c. 44 frt 10 kr. i. ü. Csizsér Mózesnek Jakab István c. 132 frt i. ü. Danczik Dávidnak Utezsá Samu c. 8 frt 58 kr. iránti ügye. A k. kincstárnak Szabó Domokos elleni 60 frt i. ü. Voith Antalnak Mán Gábor c. 34 frt 39 kr. i. ü. Fülel Ferencnek Séra Péter c. kártérítés iránti ü. Katona Jánosnak Brendus József elleni 56 frt iránti ü. Mán Flóriának Veres János c. szerződés teljesítése i. pere. Filler Eleknek Pataki József hagy. tömege c. 274 frt 40 kr. i. pere. Almási Domokosnak Jenei Károly c. 36 frt i. ü. Nagy Mihálynak Hart János c. 173 frt i. pere. Voith Antalnak Mán Gábor c. 34 frt i. pere. Sigmond Samu-nak Pethő Gergely c. 136 frt 91 kr. ü. Budai Jánosnak Szócs Zsuzsa c. 24 frt i. pere.

Előadó k. táb. ülnök Pipos Péter által:

Hirsch Ignácnek a k. kincstár c. kártérítéses ü. Szakács Erzsinek Hersch Ábrahám c. atyaságelismerés feletti pere. Makkai Ferencnek Sas József c. tulajdon-ság feletti keresete. Csizsér Mózesnek Szócs Ilona elleni 50 frt i. ü. Gligor Sándra hagyatéki ü. Tyiorán Gavrilának Török Péter c. kártérítési ü. Jánk Tódornak Oara Matfej c. bh. ü. Jánk Alexandrunak gróf Lázár Kálmán c. 130 frt i. ü. László Józsefnek Geczi József c. 160 frt i. ü. Greising Ferdinándnak Héjja Ferenc c. kártérítéses ü. Penyő Istvánnak Tőkés László elleni 170 frt iránti ügye.

Előadó k. táb. ülnök Vajda Simon által:

Dombrán Jánosnak Pap István elleni kártérítési ügye. Berzenzei Miklósnak Czile Ilyés c. haszonbérés ü. Gevozda Juonnak Mokán Péter elleni örökség feletti pere Gerendi Józsefnek Gerendi János c. 30 frt i. ügye. Oppenheim és Sámsonnak Blumenfeld Ida c. 47 frt 36 kr. i. pere. Onétia Juonnak Nikolaj Petru c. bh. ügye. Prorok Kajtánnak Muzár Juon elleni kártérítéses ü. Linár Ferencnek Balog Mihályné c. biztosítás i. ügye, Csizsér Mózesnek Kovács András c. végrehajtásos ügye, Kovács Ferencnek Gyárfás Klára c. végrehajtásos ügye. Csuleán Juonnak Rusz Zakarie elleni birtokh. ü. Fülel Lajosnak Pap György c. kártérítési ü. Boér Áronnak becsületbiztosági kihágási ü. Mokán Daminiczának Képes Dávid c. egyezmény megsemmisítése feletti ü. Vecsei Mózesnek Mártonfi János c. fekvő feletti ü. Demeter Borinak Gergely Bori c. 42 frt 80 kr. i. ü. Pálfi Andrásnak Csurián János c. 202 frt i. ü. Leiden Bernáldnak Benyaszu Alexandru c. 50 frt i. pere. Herlicska Jánosnak Baresai László c. egy malom feletti pere. Kis Gulának Pál Gyula c. végrehajtásos ü. Ditrich Somának gr. Böldy Ferenc c. végrehajtásos ü. Sáska Farkasnak Mohai Károly c. végrehajtásos ü.

III. A bűnügyi osztály ülésben.

Előadó k. t. ülnök Stoyka Antal által.

Vas Mózes vagyon biztonság c. kihágási ü. Kömives János lopási bűn ü. Csifó Miklós nyilv. erőszakoskodási bűn ü. Asztalos Lajos életbiztonság c. kihágási ü. Tőkés Mózes súlyos testi sértés i. zsarolási bűn ü. Kósa Sámuel becsületértései ü.

Előadó k. t. ülnök Csergedi János által.

Nigreisz Miksa és társa csalási bűn ü.

Előadó k. t. ülnök Bárdosi György által.

Brájka Vonutz nyilvános erőszakoskodási bűn ü. Gál András lopási bűn ü. Réthi István és társai nyilv. erőszakoskodási bűn ü. Girz Tanaszai lopási bűn ü. Pus-kás György lopási bűn ü. Bóla Mitsu lopási bűn ü. Csürösi Minya súlyos testi sértési bűn ü.

IV. Az urbéri osztály ülésben.

Előadó k. t. pótbíró Antalfi Gábor által.

Pap Gavrilának Palei Eszter és Róza c. urbéri pere. Bánfi Miklósnak és érdektársainak Bogács köz-ségeelleni urbéri pere. Dadai Eleknek Márkis Juon c. urbéri pere. Gr. Toldalagi Viktornak Feldidor Sándor c. urbéri pere. Kemény Sámuelnek Fetyicze Toma c. perben létre jött egység. Ugyanannak Rajka Péter-celi urb. perbeni egysége. Tolvaly Benedeknek Koczán Artemia c. urb. perbeni egysége. Gr. Haller Károlinának Dávid Sándor c. urbéri perbeni egysége.

A kiadó-hivatal üzenete.

Oskar König in Reps. Negyedévi előfizetési dí-junk 1 frt 30 kr. Kérjük a 30 kr. utánpótlását.

Bécsi börzei árkelet.

(1869. január 28-án.)

5% metalliques	61.
5% nemzeti kölcsön	66.80
1860 állam kölcsön	93.80
Bankrészvény	676.—
Hitelrészvény	250.90
London	121.30
Ezüst	119.25
Arany	5.73

Laptulajdonos és felelős szerkesztő:

SZÁSZ BÉLA.

HIRDETMÉNYEK.

(9)

Szerencse fel!!!

Első magyar bánya sorsjáték

483 nyerő számokkal, melynek összege 300,000 frt osztr. ért.

a melyek között az Erdélyben Csik-Szt-Domokos melletti 1 millió becsült baláni réz-bányának részvénye ugyiszintén 1000 frt és 500 frttos pénznyeremények vanuak.

I-ső főnyeremény 38,600 frt

II-ik " 23,200 "

III-ik " 15,400 "

továbbá:

28 nyeremény 216,800 "

1 " 1,000 "

1 " 500 "

450 " 4,500 "

483 nyeremény 300,000 "

Egy sorsjegy ára 50 kr. o. é. — tíz db vételnél egy db ingyen; ily sorsje-
gyek kaphatók

Kábdebó Istvánnal. M.-Vásárhelytt.

(10)

Kérem igénybe venni!!

Van szerencsém a t. cz. közönségnek Maros-Vásárhelytt a Deák Ferencz-utczá-
ban 528. sz. alatt levő rózsolis- és liqueur kereskedésemet

a lengyel fölkelő vezérhez

ajánlani, a hol nagy és jól rendezett bel- és külföldi liqueur-, rózsolis-, legfinomabb
jamaikai rum, battaviai és goai árak, cognac, francia égettbor, kontuschowka,
puncs-essencia, száz éves valódi szirmai szilvoriom, a mi ritkaság és legjobb minőségű

valódi chinai és orosz-thea-raktárt tartok.

Megerndelések olcsón és pontosan teljesíttetnek.

A t. cz. közönséget számos látogatásért kérve, maradtam

tisztelettel

Áspis Jakab.

(12)

Lénárt Károlynál

Maros-Vásárhelytt

egy még jókarban lévő

TEKEASZTAL

jutányos áron eladó.

Ugyancsak Lénárt Károlynál
lesz folyó évi február 1-től kezdve egy
remek mű-íróasztal közszemlére kitéve,
melynek megtekintésére vagy megvételére
a városi és vidéki t. cz. közönség tiszte-
lettel fölhivatik.

(3)

Jelentés.

Alóírt a székelyföldi urbériség utján nye-
rendő urbéri kárpótlások bejelentését és annak
az illető helyeni kieszközlését, mint ki ez ügy-
ben több évek óta működik, a legesekélyebb
jutalek mellett elvállalja és minden ez ügyhez
kivántató utasítással és felvilágosítással, szóval
vagy bérmentett levélben, jutalom nélkül szolgál.
M.-Vásárhelytt, 1869. január 2-kán.

Jancsó Tamás.

(2)

FOGAK

és EGÉSZ FOGSOROK.

PETERKA JÓZSEF

fogászati műtermében,

mindennemű egyes műfogakat, fél és egész
fogsorokat, a legújabb angol és ameri-
kai módszer szerint készít és fájdalom
nélkül behelyez

jutányos áron.

Lakása a szentgyörgyutczában, a Csiki
Gergely féle házban az emeleten.